

STANDARDY

PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Dějepis

Pracovní verze z 30. 4. 2013

Zpracováno dle upraveného RVP ZV platného od 1. 9. 2013

Vypracovala skupina pro přípravu standardů vzdělávacího oboru Dějepis ve složení:

PhDr. Aleš Dvořák, MŠMT
RNDr. Josef Herink, NÚV
PhDr. Dagmar Hudecová, NIDV
Mgr. Lenka Kohoutková, ZŠ Dr. Miroslava Tyrše, Česká Lípa
Mgr. Václava Korcová, ZŠ Plasy
Mgr. Pavel Mareš, Česká biskupská konference
Mgr. Pavel Martinovský, ZŠ Vratislavova, Praha 2, ASUD
PaedDr. František Parkan, UK Praha
Mgr. Martin Tichý, ÚSTR Praha

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	1. Člověk v dějinách
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-1-01 Žák uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků
Indikátory	1. žák uvede na konkrétní události obecných dějin její dopad na současnost 2. žák popíše na konkrétní události českých a regionálních dějin její dopad na současnost
Ilustrativní úloha	
Uveď konkrétní příklad toho, jak se do naší současnosti promítají důsledky druhé světové války ve 20. století.	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-1-01.1 D-9-1-01.2

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	1. Člověk v dějinách
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-1-02 Žák uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
Indikátory	1. žák uvede příklady zdrojů informací o minulosti 2. žák pojmenuje významné instituce, kde se shromažďují informace o minulosti
Ilustrativní úloha	
<p>Vyber skupinu institucí, jejichž hlavním úkolem je shromažďovat informace o minulosti:</p> <p>A) ZOO, archiv, muzeum, planetárium</p> <p>B) knihovna, archiv, muzeum, památník písemnictví</p> <p>C) knihovna, galerie, středisko volného času, observatoř</p> <p>D) škola, knihovna, továrna, galerie</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-1-02.2

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	1. Člověk v dějinách
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-1-03 Žák se orientuje na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu
Indikátory	1. žák se orientuje na časové ose 2. žák dovede lokalizovat místo dějinné události v současném světě 3. žák chronologicky seřadí klíčové události českých a světových dějin
Ilustrativní úloha	
<p>Kde se to stalo? K uvedeným významným dějinným událostem uveď název dnešního státu, ve kterém se událost v minulosti odehrávala.</p> <p>Pád Berlína .....</p> <p>Svržení jaderné bomby na Hirošimu .....</p> <p>Otevření druhé fronty v Normandii.....</p> <p>Charta 77 .....</p> <p>Atentát na J. F. Kennedyho .....</p> <p>Revoluční převrat Fidela Castra .....</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-1-03.2

Vzdělávací obor	Dějepis	
Ročník	9.	
Tematický okruh	2. Počátky lidské společnosti	
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-2-01 Žák charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák porovná způsob života pravěkých a dnešních lidí 2. žák pojmenuje nástroje pravěkých lidí 3. žák objasní, z jakých materiálů vyráběli lidé v pravěku své nástroje 4. žák dokumentuje život pravěkých lidí ve starší době kamenné na našem území 	
Ilustrativní úloha		
Porovnej způsob života pravěkých a dnešních lidí.		
	Život v pravěku	Dnešní život
Opatřování potravin		
Obydlí		
Nástroje		
Oblečení		
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-2-01.1	

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	2. Počátky lidské společnosti
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-2-02 Žák objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost
Indikátory	1. žák objasní změnu způsobu života lidí v době přechodu na pěstování plodin a na chov dobytka 2. žák uvede výhody používání kovových materiálů a nástrojů
Ilustrativní úloha	
<p>Zhodnot' výhody kovových nástrojů z hlediska:</p> <p>trvanlivosti .....</p> <p>náročnosti výroby .....</p> <p>využitelnosti .....</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-2-02.2

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	2. Počátky lidské společnosti
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-2-03 Žák uvede příklady archeologických kultur na našem území
Indikátory	1. žák uvede příklady pravěkých archeologických kultur v regionu a na našem území 2. žák na příkladech objasní původ názvů archeologických kultur
Ilustrativní úloha	
<p>Napiš k příkladům archeologických kultur, podle čeho dostaly svůj název.</p> <p>A) kultura lužická, únětická, bylanská – název podle .....</p> <p>B) mohylová kultura, lid kultury popelnicových polí – název podle .....</p> <p>C) kultura se šňůrovou keramikou, kultura s lineární keramikou, kultura s vypíchanou keramikou – název podle .....</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-2-03.2

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	3. Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-3-01 Žák rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
Indikátory	1. žák charakterizuje přírodní podmínky vhodné pro vznik nejstarších civilizací 2. žák vymezí oblasti vzniku nejstarších civilizací na Zemi 3. žák vyjmenuje příklady velkých řek, v jejichž povodí vznikly významné světové starověké civilizace
Ilustrativní úloha	
<p>Urči, která z uvedených tvrzení odpovídají, či neodpovídají pravdě (ANO – NE):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. První starověké civilizace vznikaly v krajinách s teplým podnebím a při velkých řekách. 2. První starověké civilizace vznikly v Řecku a Itálii. 3. U všech z uvedených řek vznikly první starověké civilizace – Nil, Eufrat, Labe, Ganga. 4. Hlavním zdrojem obživy prvních starověkých civilizací bylo zemědělství. 	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-3-01.1 D-9-3-01.2 D-9-3-01.3

Vzdělávací obor	Dějepis															
Ročník	9.															
Tematický okruh	3. Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury															
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-3-02 Žák uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví															
Indikátory	1. žák uvede příklady nejvýznamnějších kulturních památek předantických civilizací 2. žák na příkladu předantických kulturních památek posoudí jejich smysl a význam															
Ilustrativní úloha																
Urči místo vzniku a typ uvedených starověkých památek:																
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Název kulturní památky</th> <th>Místo vzniku památky</th> <th>Typ památky</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Zikkurat</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Pyramida</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Epos o Gilgamešovi</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Velká sfinga</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Název kulturní památky	Místo vzniku památky	Typ památky	Zikkurat			Pyramida			Epos o Gilgamešovi			Velká sfinga		
Název kulturní památky	Místo vzniku památky	Typ památky														
Zikkurat																
Pyramida																
Epos o Gilgamešovi																
Velká sfinga																
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-3-02.1 D-9-3-02.2															

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	3. Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-3-03 Žák demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák uvede příklady nejvýznamnějších kulturních památek antického světa 2. žák na příkladu antických kulturních památek posoudí jejich smysl a význam 3. žák jmenuje příklady představitelů politiky, umění a vědy, kteří významným způsobem přispěli k formování antické civilizace 4. žák charakterizuje křesťanství a vymezí jeho vliv na rozvoj evropské civilizace 5. žák nalezne společné znaky křesťanství a judaismu
Ilustrativní úloha	
<p>K uvedeným osobnostem přiřaď obor jejich činnosti:</p> <p>Aristoteles .....</p> <p>Pythagoras .....</p> <p>Homér .....</p> <p>Hippokrates .....</p> <p>Tacitus .....</p> <p>Ovidius .....</p> <p>Caesar .....</p> <p>Cicero .....</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-3-03.3 Výběr a počet významných osobností antické společnosti k řešení ilustrativní úlohy se řídí názorem učitele dějepisu s ohledem na podmínky každé třídy žáků.

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	3. Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-3-04 Žák porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie
Indikátory	1. žák uvede příklady forem vlád u vybraných starověkých civilizací 2. žák u vybrané starověké civilizace popíše sociální strukturu obyvatelstva 3. žák charakterizuje principy demokratického zřízení v Athénách
Ilustrativní úloha	
<p>Doplň postupně od nejnižších k nejvyšším stupňům pyramidy jednotlivé společenské vrstvy starověkého Egypta: vojenští velitelé, faraon, obchodníci a řemeslníci, kněží, zemědělci, otroci, úředníci. Stupněm pyramidy je vždy jeden zobrazený řádek.</p> <div style="text-align: center;"> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> </div>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-3-04.2

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	4. Křesťanská a středověká Evropa
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-4-01 Žák popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
Indikátory	1. žák časově určí příchod nových etnik na evropské území a jejich vliv na další evropský vývoj 2. žák popíše význam křesťanství při utváření raně středověkých států
Ilustrativní úloha	
<p>Kláštery plnily ve středověké společnosti významnou kulturní a společenskou úlohu. Rozhodni, která z uvedených tvrzení odpovídají, nebo neodpovídají pravdě (ANO – NE):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kláštery poskytovaly pomoc chudým a nemocným lidem. 2. V prostředí klášterů vznikaly nebo se opisovaly knihy. 3. Kláštery zakládali pro svou potřebu poddaní lidé. 4. Klášterům bylo zakázáno ve svém působení zakládat školy. 	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-4-01.2

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	4. Křesťanská a středověká Evropa
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-4-02 Žák porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti
Indikátory	1. žák určí oblasti západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kultury 2. žák uvede společné a rozdílné znaky západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kultury
Ilustrativní úloha	
<p>1. Uveď alespoň tři města, která byla ve středověké Evropě centry západoevropské kultury, a ukaž je na dnešní mapě.</p> <p>2. Uveď alespoň dvě centra byzantsko-slovanské kultury ve středověké Evropě a ukaž je na dnešní mapě.</p> <p>3. Uveď alespoň jedno centrum islámské kultury a ukaž je na dnešní mapě.</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-4-02.1

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	4. Křesťanská a středověká Evropa
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-4-03 Žák objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák charakterizuje postavení Velkomoravské říše v evropských souvislostech 2. žák objasní okolnosti a význam cyrilometodějské misie 3. žák charakterizuje postavení českého státu v evropských souvislostech v 10. století a za vlády posledních Přemyslovců 4. žák popíše hlavní hospodářské změny, ke kterým došlo ve vrcholném středověku
Ilustrativní úloha	
<p>Seřaď chronologicky následující události:</p> <ul style="list-style-type: none"> – založení pražského biskupství – příchod Konstantina a Metoděje na Velkou Moravu – zavraždění knížete Václava – získání dědičného královského titulu pro českého panovníka 	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-4-03.3

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	4. Křesťanská a středověká Evropa
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-4-04 Žák vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah kacířství a jiným věroukám
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák zhodnotí význam křesťanství ve středověké společnosti 2. žák popíše rozpory mezi světskou a církevní mocí ve středověku 3. žák vysvětlí pojem kacířství 4. žák popíše postoj církve k judaismu a islámu
Ilustrativní úloha	
<p>Konflikt mezi církevní a světskou mocí se vedl v 11. a 12. století o:</p> <p>A) investicích klášterů do hospodářského zázemí B) pravomoc jmenovat církevní hodnostáře C) právo oblékat biskupa před liturgií do slavnostního roucha D) způsob jmenování papeže</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-4-04.2

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	4. Křesťanská a středověká Evropa
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-4-05 Žák ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák popíše sociální strukturu středověké společnosti a roli jednotlivých vrstev v ní 2. žák rozpozná románské a gotické kulturní památky 3. žák uvede konkrétní příklady románských a gotických kulturních památek v českých zemích a v regionu
Ilustrativní úloha	
<p>Učení o trojím lidu rozdělovalo středověkou společnost do tří skupin:</p> <p>A) domácí obyvatelstvo – přistěhovalci – obchodníci B) řemeslníci – kněží – vojáci C) šlechta – duchovenstvo – ostatní obyvatelstvo D) rolníci – řemeslníci – obchodníci</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-4-05.1

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	5. Objevy a dobývání. Počátky nové doby
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-5-01 Žák vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky
Indikátory	1. Žák charakterizuje pojmy renesance a humanismus ve vztahu k antice 2. Žák vysvětlí příčiny snah reformovat církve 3. Žák popíše postoj církve k reformním snahám
Ilustrativní úloha	
<p>Urči, která z uvedených tvrzení jsou pravdivá, nebo neodpovídají pravdě (ANO – NE):</p> <p>1. Renesance vycházela z antické kultury. ....</p> <p>2. Základem humanistického učení je Bůh jako střed zájmu. ....</p> <p>3. Kolébkou renesance a humanismu je Francie. ....</p> <p>4. Humanisté kladli důraz na lidský rozum. ....</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-5-01.2

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	5. Objevy a dobývání. Počátky nové doby
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-5-02 Žák vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
Indikátory	1. žák vyjmenuje oblasti působení mistra Jana Husa 2. žák jmenuje hlavní body programu husitské revoluce 3. žák uvede nejvýznamnější události husitské revoluce 4. žák popíše, jak byli vnímáni mistr Jan Hus a husitské tradice v našich dějinách
Ilustrativní úloha	
<p>Mistr Jan Hus nebyl:</p> <p>A) reformátorem českého pravopisu B) kazatelem v Betlémské kapli C) biskupem Jednoty bratrské D) kritikem poměrů v církvi</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-5-02.1

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	5. Objevy a dobývání. Počátky nové doby
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-5-03 Žák popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
Indikátory	1. žák uvede období a příčiny zámořských objevů 2. žák popíše průběh zámořských objevů 3. žák uvede důsledky zámořských objevů pro Evropu a svět
Ilustrativní úloha	
<p>Označ, o které potraviny se obohatil jídelníček Evropanů díky zámořským objevům:</p> <p>A) rýže, čaj, mandarinky B) zelí, mrkev, okurky C) rajčata, brambory, papriky D) jablka, hroznové víno, meruňky</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-5-03.3

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	5. Objevy a dobývání. Počátky nové doby
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-5-04 Žák objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
Indikátory	1. žák popíše náboženské poměry českých zemí v 16. století a na počátku 17. století 2. žák vysvětlí postavení českých zemí v habsburské monarchii
Ilustrativní úloha	
<p>Napiš název listiny vydané císařem Rudolfem II. zajišťující v Čechách náboženskou svobodu. Uveď století, kdy se tak stalo.</p> <p>.....</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-5-04.1

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	5. Objevy a dobývání. Počátky nové doby
Očekávaný výstup RVP ZV	Z-9-5-05 Žák objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky
Indikátory	1. žák uvede příčiny českého stavovského povstání, jeho výsledky a důsledky 2. žák vyjmenuje příčiny třicetileté války 3. žák popíše důsledky třicetileté války
Ilustrativní úloha	
<p>Vyber, co nepatří mezi důsledky Obnoveného zřízení zemského pro obyvatele Českého království:</p> <p>A) zavedení povinné školní docházky B) dědičné právo Habsburků na český trůn C) jediné povolené náboženství – katolické D) rovnoprávnost němčiny s češtinou</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-5-05.3

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	5. Objevy a dobývání. Počátky nové doby
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-5-06 Žák na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus
Indikátory	1. žák vysvětlí podstatu absolutismu, konstituční monarchie a parlamentarismu 2. žák uvede jejich konkrétní příklady v evropských dějinách
Ilustrativní úloha	
Vytvoř správné dvojice pojmů:	
1. konstituční monarchie	A. neomezená vláda panovníka
2. absolutistická monarchie	B. vláda parlamentu
3. parlamentarismus	C. vláda panovníka omezená ústavou
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-5-06.1

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	5. Objevy a dobývání. Počátky nové doby
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-5-07 Žák rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek
Indikátory	1. žák uvede příklady kulturních stylů v 16. – 18. století v Evropě a v českých zemích 2. žák ukáže na příkladech jejich podstatné znaky a zařadí je

Ilustrativní úloha

Urči podle vyobrazení stavebních kulturních památek, o jaký umělecký styl se jedná:

A)

B)

C)

**Poznámky
k ilustrativní
úloze**

Z-9-5-07.1

Zdroj obr.: Obrazový materiál wikipedia.org

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	6. Modernizace společnosti
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-6-01 Žák vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
Indikátory	1. žák uvede základní hospodářské, sociální, politické a kulturní změny, které nastaly v 17. a 18. století v evropských zemích 2. žák uvede základní hospodářské, sociální, politické a kulturní změny, které nastaly v 17. a 18. století v habsburské monarchii
Ilustrativní úloha	
Vyber tři reformy Marie Terezie nebo Josefa II. Vysvětl, jaký měly reformy dopad v praktickém životě.	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-6-01.2

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	6. Modernizace společnosti
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-6-02 Žák objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé
Indikátory	1. žák popíše období francouzské revoluce a změny, které přinesla 2. žák stručně popíše průběh napoleonských válek 3. žák uvede změny v Evropě po napoleonských válkách
Ilustrativní úloha	
Seřaď chronologicky události z průběhu Francouzské revoluce: – jakobínská diktatura – dobytí Bastily – nástup Napoleona Bonaparte – vydání Deklarace práv člověka a občana – vyhlášení republiky	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-6-02.1

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	6. Modernizace společnosti
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-6-03 Žák porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských států
Indikátory	1. žák popíše cíle českého národního obrození 2. žák uvede odlišné znaky českého národního obrození ve srovnání s ostatními národními hnutími
Ilustrativní úloha	
<p>Mezi cíle českého národního obrození nepatří:</p> <p>A) rozbití monarchie B) odstranění centralismu C) zrovnoprávnění češtiny s němčinou D) vydání ústavy</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-6-03.1

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	6. Modernizace společnosti
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-6-04 Žák charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích
Indikátory	1. žák popíše sociální strukturu evropské společnosti před rokem 1848 2. žák uvede cíle evropských revolucí 1848 – 1849 a jejich naplnění
Ilustrativní úloha	
<p>U uvedených krátkých charakteristik revolučních událostí v roce 1848 – 1849 v jednotlivých zemích doplň, kdo si mohl uvedená slova ve své době říci: jsme obyvatelé – Francouzi, Češi, Němci, Italové, Maďaři (pozor, je uvedeno více národů, než můžeš použít).</p> <p>A) Usilovali jsme o vytvoření jednotného státu, ale nemohli jsme se dohodnout, která území budou jeho součástí. ....</p> <p>B) Pokusili jsme se sjednotit u nás na poloostrově, avšak rakouská vojska nám v tom zabránila. ....</p> <p>C) Chtěli jsme více práv pro náš národ, chtěli jsme jazykovou rovnoprávnost. Ale nechtěli jsme rušit monarchii. ....</p> <p>D) U nás proběhlo v roce 1848 několik revolucí. Při jedné z nich se vzbouřili dělníci. Na konec byl v zemi zvolen prezident republiky. ....</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-6-04.2

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	6. Modernizace společnosti
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-6-05 Žák na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy
Indikátory	1. žák uvede nejdůležitější znaky konzervatismu, liberalismu, socialismu
Ilustrativní úloha	
<p>1. Charakterizuj, jak žili v době modernizace společnosti dělníci – jaká měli práva, možnosti?</p> <p>2. Který ze směrů (socialismus, liberalismus, konzervatismus) hájil zájmy dělníků?</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-6-05.1

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	6. Modernizace společnosti
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-6-06 Žák vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií
Indikátory	1. žák popíše cíle a důsledky politiky světových mocností na přelomu 19. a 20. století 2. žák vysvětlí kolonialismus a jeho projevy 3. žák vyjmenuje hlavní koloniální mocnosti a lokalizuje místa oblasti jejich zájmů
Ilustrativní úloha	
<p>Vysvětli, co znamená symbolický dobový výjev na tomto obrázku. Který stát a národnost představuje muž podle zbraně, přílby a dobové uniformy? Uveď název kontinentu, na němž stojí. Co znázorňuje výraz muže a jeho rozkročení? Co představují dráty, které drží v rukou?</p>	
	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-6-06.2 D-9-6-06.3 Zdroj obr.: Wikipedia: Cecil John Rhodes – karikatura http://en.wikipedia.org/wiki/File:Punch_Rhodes_Colossus.png

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	7. Moderní doba
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-7-01 Žák na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
Indikátory	1. žák popíše příčiny, průběh a důsledky první a druhé světové války 2. žák uvede příklady zneužití vynálezů a objevů ve válkách
Ilustrativní úloha	
<p>Uveď konkrétní příklady zneužití vynálezů a objevů:</p> <p>a) v první světové válce</p> <p>b) ve druhé světové válce</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-7-01.2

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	7. Moderní doba
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-7-02 Žák rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
Indikátory	1. žák vysvětlí podstatné znaky demokratických systémů, jejich přednosti a slabiny
Ilustrativní úloha	
<p>Vyber názor, který by nejlépe charakterizoval klady, ale i možné zápory demokratického systému:</p> <p>A) Demokratický systém zaručuje práva všem lidem, i když je pravda, že někdy má někdo práv více.</p> <p>B) Demokratický systém se snaží postupným rozhodováním a následným svobodným hlasováním dojít k co nejlepšímu závěru, který by vyhovoval pokud možno co největšímu procentu obyvatel, i když to někdy trvá dlouho.</p> <p>C) V demokratickém systému jsou jen samé výhody, každý si může dělat, co chce, a proto nemůžeme hovořit o nějakých nedostacích.</p> <p>D) Demokratický systém se zakládá na individuálních právech jedince nebo určité skupiny, a proto je ideální, neboť tím zaručí, že se nemůže najít někdo, kdo by svých práv zneužil ve prospěch někoho jiného.</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-7-02.1

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	7. Moderní doba
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-7-03 Žák charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
Indikátory	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák rozliší základní znaky komunismu, fašismu a nacismu 2. žák na příkladech vysvětlí příčiny vzniku uvedených politických systémů 3. žák ukáže na konkrétních příkladech důsledky existence těchto systémů 4. žák vyjmenuje zločiny proti lidskosti jmenovaných systémů
Ilustrativní úloha	
<p>Uveď, co nepatří mezi základní rysy totalitního režimu:</p> <p>A) svobodné volby B) vláda jedné politické strany C) likvidace politických protivníků D) porušování občanských práv</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-7-03.1

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	7. Moderní doba
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-7-04 Žák na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
Indikátory	1. žák vysvětlí základní znaky rasismu a jeho projevy v dějinách 2. žák vysvětlí základní znaky antisemitismu a jeho projevy v dějinách
Ilustrativní úloha	
Rozliš mezi sebou pojmy diskriminace, rasismus, antisemitismus, holokaust, genocida a uveď příklady těchto projevů v Evropě a ve světě.	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-7-04.1 D-9-7-04.2

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	7. Moderní doba
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-7-05 Žák zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí
Indikátory	1. žák popíše vnitřní poměry v Československu v období mezi dvěma světovými válkami 2. žák objasní mezinárodní postavení Československé republiky a cíle její zahraniční politiky
Ilustrativní úloha	
Uveď cíle československé zahraniční politiky v letech 1918–1945.	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-7-05.2

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	8. Rozdělený a integrující se svět
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-8-01 Žák vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků
Indikátory	1. Žák popíše příčiny vzniku vojenskopolitických bloků po druhé světové válce 2. Žák uvede hlavní konflikty z období studené války 3. Žák popíše politiku Československa v období studené války
Ilustrativní úloha	
<p>Přečti si dobová slova významného britského politika Winstona Churchilla: „Od Štětína na Baltu po Terst na Jadranu byla přes kontinent spuštěna železná opona. Za touto linií leží všechna hlavní města starých států střední a východní Evropy: Varšava, Berlín, Praha, Vídeň, Budapešť, Bělehrad, Bukurešť a Sofie. Všechna tato vynikající města a jejich obyvatelé se nacházejí v něčem, co musím nazvat sovětskou sférou. Vše je v té či oné formě nejen předmětem sovětského vlivu, ale ve velké míře a mnohých případech také předmětem rostoucích opatření kontroly Moskvy.“</p> <p>1. Pokus se Churchillovy myšlenky vysvětlit svými slovy.</p> <p>2. Ukaž na mapě, k jakému vývoji a k jakým změnám došlo v Evropě krátce po ukončení druhé světové války.</p> <p>3. Které z uvedených měst se nestalo hlavním městem státu východního bloku?</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-8-01.1 Zdroj citace: Wikipedia

Vzdělávací obor	Dějepis												
Ročník	9.												
Tematický okruh	8. Rozdělený a integrující se svět												
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-8-02 Žák vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce												
Indikátory	1. žák uvede základní důvody a projevy euroatlantické vojenské a hospodářské spolupráce												
Ilustrativní úloha													
<p>9. dubna 1949 byl založen mezinárodní vojenskopolitický útvar Severoatlantická aliance (NATO).</p> <p>1. Za jakým účelem aliance vznikla?</p> <p>2. Vypiš do tabulky alespoň pět zakládajících členských států:</p> <table border="1" data-bbox="188 768 1426 1205"> <tbody> <tr><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td></tr> </tbody> </table> <p>3. Proč se zakládajícími státy nemohly stát Německo a Rakousko?</p>													
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-8-02.1												

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	8. Rozdělený a integrující se svět
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-8-03 Žák posoudí postavení rozvojových zemí
Indikátory	1. žák objasní pojem rozvojová (hospodářsky méně vyspělá) země 2. žák porovná postavení rozvojových a rozvinutých zemí z hospodářského, sociálního a politického hlediska
Ilustrativní úloha	
S pomocí informačních zdrojů zjisti místa největších světových hladomorů ve druhé polovině 20. století. Uveď příčiny těchto hladomorů.	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-8-03.2

Vzdělávací obor	Dějepis
Ročník	9.
Tematický okruh	8. Rozdělený a integrující se svět
Očekávaný výstup RVP ZV	D-9-8-04 Žák prokáže základní orientaci v problémech současného světa
Indikátory	1. žák uvede příklady globálních, kontinentálních a regionálních problémů současného světa
Ilustrativní úloha	
<p>Vyber si dva z uvedených pojmů se vztahem k problémům současného světa a vysvětli, jak souvisejí s děním ve světě na přelomu 20. a 21. století:</p> <p>a) etnické čistky b) terorismus c) mírové sbory d) záplavy e) demilitarizované pásmo f) dětská práce</p>	
Poznámky k ilustrativní úloze	D-9-8-04.1